፩ ነገረ-ክርስቶስ

ኣምላክነት ክርስቶስ

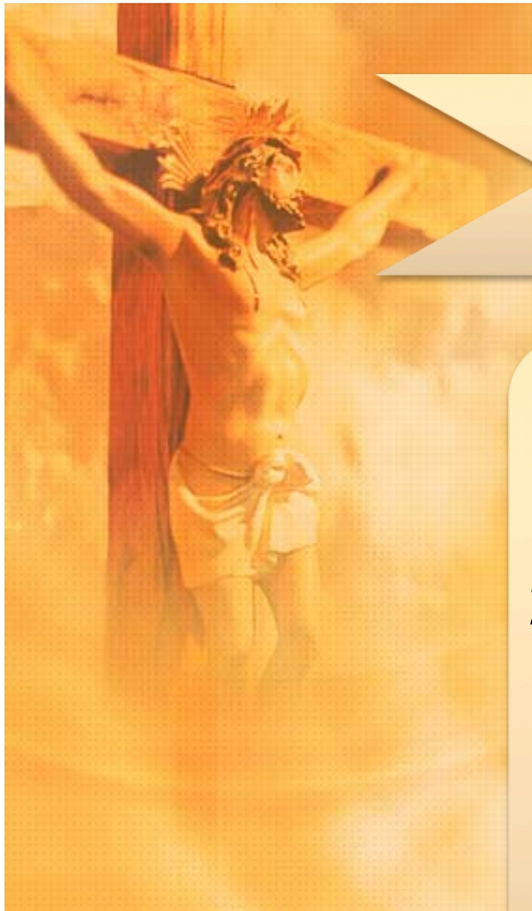

ትሕዝቶ

1) ዝተፈላለየ ክሕደታት ኣብ ልዕሊ ክርስቶስ
2) ንጹር መረዳእታ ኣምላክነት ክርስቶስ
    2.1) ንጹር ጥቅስታት መጽሓፍ ቅዱስ
    2.2) ፈጣሪ ብምዃኑ
    2.3) መድሓኒ ብምዃኑ
    2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ
3) ቀዳሞት ኣቦታት ቤተክርስቲያን

1) ዝተፈላለየ ክሕደታት ኣብ ልዕሊ ክርስቶስ

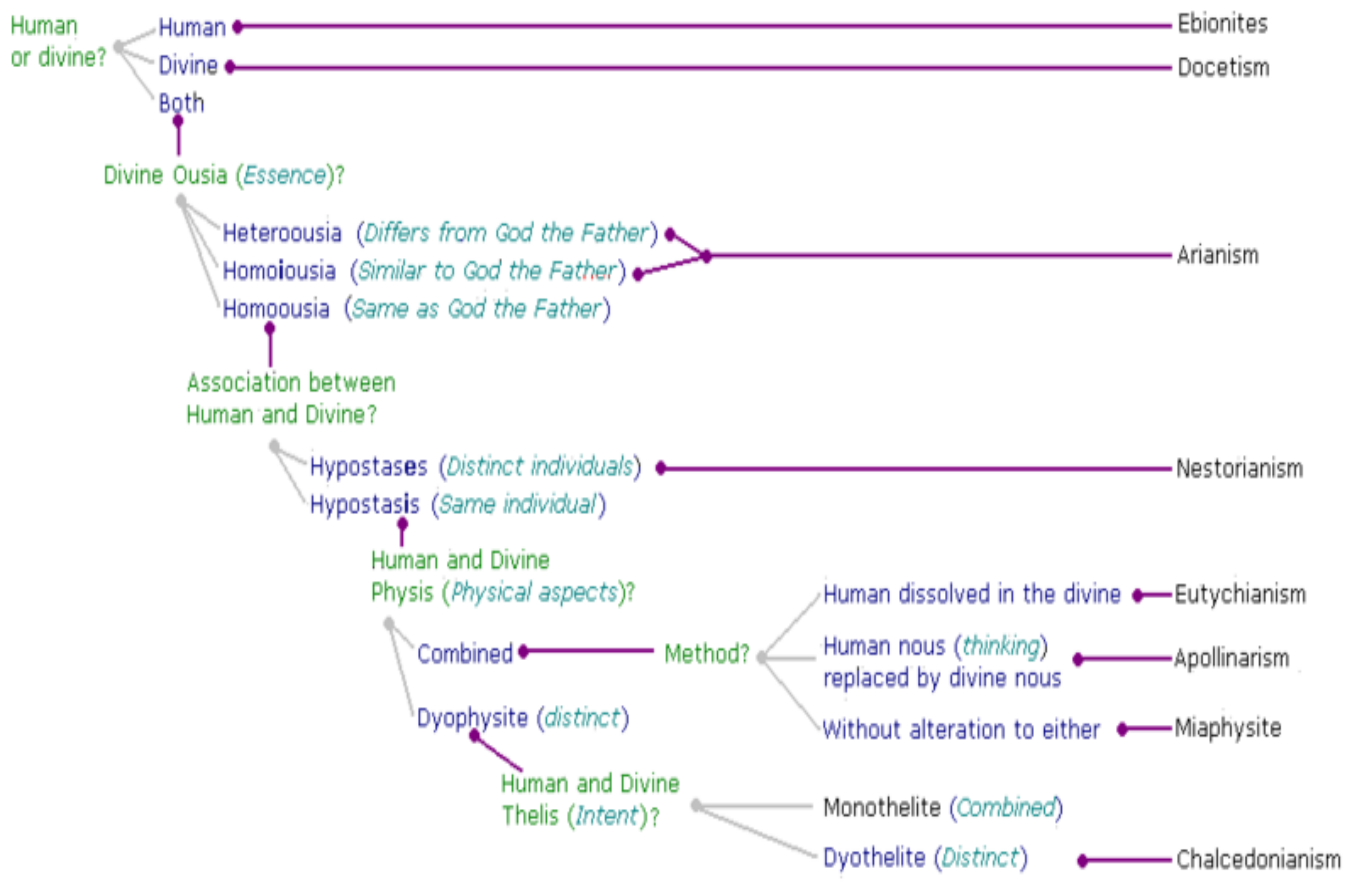

1.1) ጥንታውያን ክሕደታት ኣብ ልዕሊ ኣምላክነት-ክርስቶስ

- ኢብዮናውያን (ገለ-ተረፍ ኣይሁድ) c.1-4 ክ.ዘ. (ኢብዮን 1ይክ.ዘ.)
  - ክርስቶስ ሓደ ቅዱስ ሰብ ጥራይ እዩ
  - ክርስቶስ ኣምላክ ኣይኮነን
- ኣዶብሽኒስም (Adoptionism) c.2-4 ክ.ዘ. (ቴዎዶጦስ 2ክ.ዘ., ጳውሎስ ሳምሳጢ 3ይክዘ)
  - ክርስቶስ ክሳብ ዮርዳኖስ ሰብ ነይሩ
  - ክጥመቕ ከሎ መንፈስ-ቅዱስ ናብ ልዕሊኡ ወረደ፡
  - ናብ ደረጃ ተሰጋገረ
- ኣርጌንሳውያን (Origenists/Subordinationism) 3ይ ክ.ዘ. (ኣርጌንስ)
  - ወልድ ካብ ኣብ፡ ብኹሉ ይንእስ እዩ
- ኣርዮሳውያን (Arianism) 4ይክ.ዘ (ኣርዮስ)
  - ወልድ ኣምላክ እካ እንተኾነ፡ ዘይነበረሉ ግዜ ግን ነይሩ፡
  - ስለዚ ፍጡር እዩ “መጀመርታ ዝተፈጥረ እዩ”
  - ካብ ኣብ ይንእስ፡ ኣብ ብእኡ ገይሩ ንዓለም ፈጠረ፡

1.1) ዘመናውያን ክሕደታት ኣብ ልዕሊ ኣምላክነት-ክርስቶስ

1. ናይ የሆዋ መሰኻኽር (jehovah witness)፡-
   - ➢ ክርስቶስ ፍጡር እዩ
   - ➢ ሚካኤል ተባሂሉ ዝጽዋዕ መልኣኽ ንሱ እዩ
2. ሻውዓይቲ-መዓልቲ (Seventh-Day Adventists)
   - ➢ **“The man Christ Jesus was not the Lord God Almighty.”**Ellen G. White (1903, ms 150, SDA; Commentary V, p. 1129)
   - ➢ ሚካኤል ተባሂሉ ዝጽዋዕ መልኣኽ ንሱ እዩ
3. ኢየሱስ-ጥራይ (Jesus only / oneness Pentecostals)
   - ➢ ስላሴ ዘይቅበሉ
   - ➢ ኢየሱስ-ጥራይ እዩ ኣምላክ
4. ልኡምነት **(liberal theology/ liberalism)**
   - ➢ ዘመናውያን፡- ናይ ጎይታ ኣምላክነት፣ ካብ ድንግል ምውላዱ፣ ተኣምራቱ፣ ትንሣኤኡ.... ወዘተ. ዘይቅበሉ

2.1) ንጹር ጥቕስታት መጽሓፍ ቅዱስ

- ት.ኢሳ.9፥6 “ሕጻን ተወሊዱልና፡ ወዲ ተውሂብና እዩ እሞ፡ እቲ ግዝኣት ከኣ ኣብ መንኲቡ እዩ፡ ስሙውን ግሩም፡ መካር፡ ብርቱዕ ኣምላኽ፡ ኣቦ ዘለኣለም፡ መስፍን ሰላም ኪስመ እዩ።”
- ሮሜ 9፥5 ”ኣቦታት ከኣ ናታቶም እዮም፡ ክርስቶስውን ብስጋ ኻባታቶም እዩ፡ ንሱ ንዘለኣለም ብሩኽ ኣምላኽ፡ ልዕሊ ኹሉ እዩ። ኣሜን።”
- ወ.ዮሃንስ 1፥1 ”ቃል ብመጀመርታ ነበረ፡ እቲ ቓል ድማ ኣብ ኣምላኽ ነበረ፡ እቲ ቓልውን ኣምላኽ ነበረ።”
- ወ.ዮሃንስ 20፥28 “…ቶማስ መሊሱ፡ ‘ጐይታይን ኣምላኸይን፡’ በሎ።”
- ግ.ሐዋ 20፥28 “ስለዚ ንርእስኹምን ነታ ብገዛእ ደሙ ዘጥረያ ቤተክርስቲያን ኣምላኽን ክትጓሰዩ፡ መንፈስ ቅዱስ ኤጲስቆጶሳት ገይሩ ኣብኣ ዝሸመኩም ኩሉ መጓሰ ሐልዉ።”

2.1) ንጹር ጥቅስታት መጽሐፍ ቅዱስ……

- ቆላሴ 2፥9 "ኣብኡ ብዘሎ ምሉኣት መለኮት ብስጋ ሐዲርዎ እዩ እሞ፥"
- 1ጢሞ.3፥16 "ብሓቂ እቲ ምስጢር ኣምላኽ ዓብዩ እዩ፡ ንሱ እቲ ብስጋ እተገልጸ፡ ብመንፈስ ጸደቐ፡ ንመላእኽቲ ተራእየ፡ ኣብ ኣህዛብ ተሰብከ፡ ኣብ ዓለም ተኣምነ፡ ናብ ክብሪ ዐረገ።"
- ዕብ.1፥7-8 "ብዛዕባ መላእኽቲ ኸኣ፡ መላእኽቱ ንፋሳት፡ ኣገልገልቱውን ሃልሃታ ሓዊ ዚገብር፡ ይብል። ብዛዕባ ወልድ ግና፡ ኣታ ኣምላኸይ። ዝፋንካ ንዘለኣለመ ኣለም ይነብር፡ በትሪ መንግስትኻውን በትሪ ቕንዕና እያ።"
- ስለዚ…….
- ዘዳ 4፥35 "እግዚኣብሄር ንሱ ኣምላኽ ከም ዝኾነ፡ ብጀካኡ ኻልእ ከም ዜልቦ ምእንቲ ኽትፈልጥ፥"

2.2) ፈጣሪ ብምኻኑ

- ወንጌል ዮሃንስ 1 1-3 “ቃል ብመጀመርታ ነበረ፡ እቲ ቓል ድማ ኣብ ኣምላኽ ነበረ፡ እቲ ቓልውን ኣምላኽ ነበረ። . . . ብእኡ ኹሉ ኾነ፡ ካብቲ ዝኾነ ዘበለ ድማ ብዘይ ብእኡ ዝኾነ የልቦን።”
- ቆላሴ 1፡15-17 “ንሱ መልክዕ እቲ ዘይርኤ ኣምላኽ፡ በኹሪ ኹሉ ፍጥረትውን እዩ። ኣብ ሰማያትን ኣብ ምድርን ዘሎ፡ ዚርኤን ዘይርኤን፡ ዝፋናት ኰነ ወይስ ጐይትነት፡ ሕልቅነት ወይስ ስልጣናት፡ ኩሉ ብእኡ ተፈጢሩ ኣሎ እሞ፡ ኩሉ ብእኡን ንእኡን እዩ እተፈጥረ። ንሱ ኸኣ ቅድሚ ኹሉ እዩ፡ ኩሉውን ብእኡ ቘይሙ ኣሎ።”
- 1ቆሮ 8፡6 “… ብእኡ ኩሉ ዝተፈጥረን ንሕናውን ብእኡ እንነብርን ሓደ ጐይታ ኢየሱስ ክርስቶስ፡ ኣሎና”
- **ፈጣሪ ድማ.............**
  - ዘፍ1፡1 “እግዚኣብሔር ብመጀምርታ ሰማይን ምድርን ፈጠረ።”

2.3) መድሓኒ ብምኻኑ

- ክርስቶስ እቲ እንኮ መድሓኒ ስለዝኾነ እዩ፥
  - ወ.ማቴ.1፥21 “ንሱ ኸኣ ንህዝቡ ኻብ ሓጢኣቶም ኬድሕኖም እዩ እሞ፥ ስሙ ኢየሱስ ክትሰምዮ ኢኻ።”
  - ወ.ዮሓ 4፥42 “ነታ ሰበይቲውን፥ ደጊምሲ ባዕላትና ደኣ ንሱ ብሓቂ ክርስቶስ መድሓን ዓለም ምኻኑ ሰሚዕናን ፈሊጥናን እምበር፥ ብዘረባኺ ኣይኮናን እንኣምን ዘሎና፥ በልዋ።”
  - ግ.ሐዋ 4፥12 “ብእኡ ኽንድሕን ዚግባእ ካልእ ስም ኣብ ትሕቲ ሰማይ ንሰብ ኣይተዋህበን እሞ፥ ምድሓን ብሓደ ኻልእ ከቶ የልቦን።”
  - ፊልጲ 3፥20 “ንሕና ግና ሃገርና ኣብ ሰማያት እያ፥ ካብኣውን መድሓኒ፥ ንሱ ጐይታና ኢየሱስ ክርስቶስ፥ ንጽበ ኣሎና።”
- እዚ ድማ ክርስቶስ እግዚኣብሔር፥ ስለዝኾነ እዩ፥
  - ኢሳ.43፥11 “ኣነ፥ ኣነ እየ እግዚኣብሄር፥ ብጀካይ መድሓኒ የልቦን።”

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ

፩ ኩሉ-ዝፈልጥ(Omniscient)፦

- ወንጌል ዮሃንስ 16፥30 “ኩሉ ኽም እትፈልጥ፣ ሓደ እኳ ኺሐተካውን ከም ዘየድልየካ፣ ሕጂ ፈለጥና፣ ስለዚ ኻብ ኣምላኽ ምውጻእካውን ንኣምን ኣሎና፣ በልዎ።”
- ወ.ዮሃንስ 2፡24 -25 “ኢየሱስ ግና፣ ኣብ ሰብ ዘሎ ባዕሉ ይፈልጥ ስለ ዝነበረ፣ ሓደ እኳ ብናይ ሰብ ኪምስክረሉ ኣየድለዮን፣ ንኹሎም ይፈልጦም ነበረ እሞ፣ ኣይኣመኖምን።”
- ራእይ 2፡23 “.... ኣነ ልብን ኰላሊትን ዝምርምር ምዃነይ ከኣ ብዘለዋ ማሕበራት ኪፈልጣ እየን። ንነፍሲ ወከፍኩምውን ከከም ግብርኹም ክህበኩም እየ።”
- ስለዚ .....
- ትንቢት ኤርምያስ 20፥12 “ኣታ ንጻድቕ እትምርምር፣ ልብን ኰላሊትን እትርኢ እግዚኣብሄር ጐይታ ሰራዊት፣ ነገረይ ንኣኻ ኣማዕቈብ እየ እሞ፣”

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ . . . .

፪ ኣብ ኩሉ-ዝርከብ (Omnipresent)

- ወ.ማቴ.28፡19-20 "ስለዚ ኺዱ ንዅሎም ኣህዛብ . . . ደቀ መዛሙርቲ ግበርዎም። እንሆ ድማ፡ ኣነ ኽሳዕ መወዳእታ ዓለም ኵሉ መዓልቲ ምሳኻትኩም እየ።"
- ወ.ዮሐንስ 3፡13 "ብጀካ እቲ ኻብ ሰማይ ዝወረደ ኣብ ሰማይውን ዘሎ ወዲ-ሰብ፡ ናብ ሰማይ ዝዓረገ ሓደ እኳ የልቦን።"
- ወ.ማቴ.18፡19-20 "ክልተ ወይ ሰለስተ ዅሉይናም ብስመይ ኣብ ዝተኣከቡሉ ኣነ ኸኣ ኣብኡ ኣብ ማእከሎም ኣለኹ፡"
- **ኣብ ኩሉ-ዝርከብ ድማ. . . . . .**
- 1ነገ8፡27 "ግናኸ፡ ብሓቂዶ ኣምላኽሲ ኣብ ምድሪ ይነብር እዩ፡ እንሆ፡ ሰማያትን ሰማየ ሰማያትን ኪሕዙኻ ኣይክእሉን፡ እዛ ኣነ ዝሰራሕክዋ ቤት ደኣ ግዳ ኽንደይ ዘይትንእስ።"

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ . . . .

፫ ዘለዓለማዊ

- ራእ1፡8 “ኣልፋን ኦሜጋን ኣነ እየ፡ ይብል እቲ ዘሎን ዝነበረን ዚመጽእን ኲሉ ዚኽእል እግዚኣብሄር ኣምላኽ።” (ራእ22፡20)
- ራእ22፡12-13“እንሆ፡ ቀልጢፈ እመጽእ ኣሎኹ፡ ንነፍሲ ወከፍ ከከም ግብሩ ኽፈድዮ ኽኣ፡ ዓስበይ ምሳይ እዩ። ኣልፋን ኦሜጋን፡ ቀዳማይን ዳሕራይን፡ መጀመርታን መወዳእታን ኣነ እየ።”
- ት.ሚክ5፡2 “ግናኸ፡ ኣቲ ኣብ ማእከል ኣሽሓት ይሁዳ ዝነኣስኪ ቤት-ልሄም ኤፍራታ፡ እቲ ምውጻኡ ኻብ ጥንቲ ኻብ ዘለኣለም ዝኾነ፡ ኣብ እስራኤል ገዛኢ ዚኸውን ካባኺ ኽመጸለይ እዩ።”
- ወ.ዮሐንስ 9፡58 “ኢየሱስ ከኣ፡ ኣነ፡ ኣብርሃም ከይተወልደ፡ ከምዘሎኹ፡ ብሓቂ፡ ብሓቂ እብለኩም ኣሎኹ፡ በሎም።”
- ዘለዓለማዊ . . . .
- ኢሳ.44፡6 “እግዚኣብሄር፡ ንጉስ እስራኤልን ተበጃዊኡን፡ እግዚኣብሄር ጐይታ ሰራዊት ከምዚ ይብል፡ ቀዳማይን ዳሕራይን ኣነ እየ፡ ብጀካይ ኣምላኽ የልቦን።”

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ . . . .

፲ <u>ዘይልወጥ ምዃኑ(Immutable)</u>

- ❑ዕብ.13፥8 “ኢየሱስ ክርስቶስ ትማልን ሎምን ንዘለኣለም ንሱ እዩ።”
- ❑ዕብ.1፥8-10 “ብዛዕባ **ወልድ** ግና፥ ኣታ ኣምላኸይ። ዝፋንካ ንዘለኣለመ ኣለም ይነብር፥ በትሪ መንግስትኻውን በትሪ ቕንዕና እያ፥ .....ንስኻ ኻብ ቀደም ንምድሪ ሰረትካያ፥ ሰማያትውን ግብሪ ኣእዳውካ እዮም። እዚኣቶም ኪጠፍኡ እዮም፥ ንስኻ ግና ትነብር፥ ኵሎውን ከም ክዳን ኪበሊ እዩ። ከም ዓለባ ድማ ክትጥቕልሎ ኢኻ፥ ኪልወጥውን እዩ፥ ንስኻ ግና ከም ቀደምካ ኢኻ፥ ዓመታትካውን ኣይኪውድኣን እየን፥ ይብል።”

- ❑ዘይልወጥ ድማ . . . .
  - ✓ት.ሚልክያስ 3፥6 ”ኣነ እግዚኣብሄር ኣይልወጥን እየ”

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ . . . .

፩ <u>ፈራዲ ስለዝኾነ</u>

- 2ቆሮ. 5፡10 "ነፍሲ ወከፍ ነቲ ብስጋኡ ኸሎ ዝገበሮ፡ ሰናይ ኰነ ወይስ እከይ፡ ምእንቲ ኪቕበል፡ ኵላትና ኣብ ቅድሚ መንበር ፍርዲ ክርስቶስ ብግዲ ኽንግህድ ኢና።" (2ጢሞ 4፡1, ራእይ 2፡23, ራእይ 22፡12....)

- ፈራዲ ብምኻኑ ድማ........
  - መዝ 50፡6 "ኣምላኽሲ ፈራዲ እዩ እሞ፣ ሰማያት ጽድቁ ይነግሩ።"

2.4) ፍጹም ባህርይ-ኣምላክ ስለዘለዎ . . . .

መለኮታዊ ባህርይ	እግዚኣብሔር	ክርስቶስ
ቅዱስ	ራእይ 15፥3-4	ሉቃስ 1፥35
ሠራዪ ኃጢኣት	መዝ 103:1	ማቴ.9:2(ማር.2:5, ሉቃስ5:20)
ይቕድስ	1 ተሰ. 5:23	ዕብ. 2:11
ጸሎትን ኣምልኾን ይቅበል	መዝ.28፥2	ሮሜ.10፥12
ሕብረትና	1 ዮሓ. 1:3	1 ቆሮ. 1:9
ነገልግሎ	ማቴ.4:10	ቆላሴ. 3:24
ነኣምን	ዮሓ.14:1	ዮሓ. 14:1

3)ቀዳሞት ኣቦታት ቤተክርስቲያን

- **Ignatius of Antioch [A.D. 110]**

  "For **our God, Jesus Christ**, was conceived by Mary in accord with God's plan: of the seed of David, it is true, but also of the Holy Spirit" (ibid., 18:2).

  "[T]o the Church beloved and enlightened after the love of **Jesus Christ, our God**, by the will of him that has willed everything which is" (*Letter to the Romans* 1).

- **Clement of Alexandria[A.D. 190]**

  "The Word, then, the Christ, is the cause both of our ancient beginning—for he was in God—and of our well-being. And now this same Word has appeared as man. He alone is both God and man, and the source of all our good things" (*Exhortation to the Greeks* 1:7:1).

- **Iranaeus Iranaeus** (120-202)

  "But he Jesus is himself in his own right**, beyond all men who ever lived, God, Lord, and king eternal, and the incarnate word**, proclaimed by all the prophets, the apostles …The Scriptures would not have borne witness to these things concerning Him, if, like everyone else, He were mere man." (Against Heresies 3:19.1-2)

3)ቀዳሞት ኣቦታት ቤተክርስቲያን ....

- ✞ **Hippolytus[A.D. 228]** **"For Christ is the God over all**, who has arranged to wash away sin from mankind, rendering the old man new" (*Refutation of All Heresies* 10:34)
- ✞ **Council of Nicaea I[A.D. 325]**
  "We believe in one Lord, Jesus Christ, the only-begotten Son of God, God from God, light from light, true God from true God, begotten, not made, one in being with the Father. Through him all things were made" (*Creed of Nicaea).*

  "But those who say, 'There was a time when he [the Son] did not exist,' and 'Before he was born, he did not exist,' and 'Because he was made from non-existing matter, he is either of another substance or essence,' and those who call 'God the Son of God changeable and mutable,' these the Catholic Church anathematizes" (*Appendix to the Creed of Nicaea*).

“ኣልፋን ኦሜጋን፣

ቀዳማይን ዳሕራይን፣

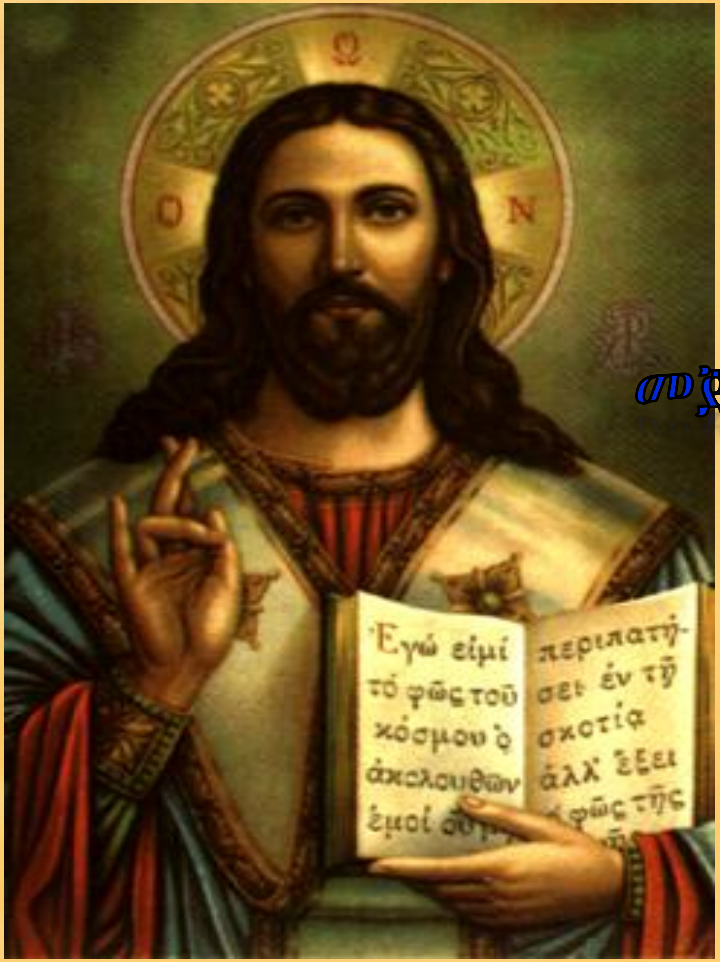

መጀመርታን መወዳእታን

ኣነ እየ።” ራእይ22፡12-13